

тексту. Отже, при роботі з казкою важливо аналізувати не лише поверхневу структуру (мовні засоби, часові форми), а й внутрішню побудову твору (композицію, логіко-сміслові зв'язки і т.д.).

Основне завдання учнів при роботі з казкою — навчитися висловлювати свою точку зору так, щоб інші її зрозуміли, оцінювати вчинки й почуття героїв. При звичайному говорінні іноземною мовою учні почуваються скутими, адже знають, що вчитель оцінює їх мовленнєві навички, і тому бояться висловити свої думки граматично неправильно. При роботі з творами літератури оцінюється розуміння змісту, а не говоріння, хоча мовлення при цьому також розвивається. Важливо не те, щоб учні правильно переклали текст, а зрозуміли його, мали свої думки з приводу почутого (або прочитаного) і могли їх висловлювати.

МІСЦЕ ВИГУКУ В СИСТЕМІ ЕМОЦІЙНО- НАВАНТАЖЕНОЇ ЛЕКСИКИ

Доп. – викл. Попова О.В.

На сьогоднішній день в лінгвістичних дослідженнях все більше і більше уваги приділяється вивченню емоційно-навантаженого лексичного субстрату, який розцінюється як невід'ємний компонент значення слова, доводиться неможливість розгляду його як другорядного чи факультативного явища, адже емоційне навантаження слова – це повноправний компонент структури значення, тому є неправильним представляти відношення між денотативною та конотативною сторонами значення у вигляді ієрархії. Одні дослідники вважають, що кількість емоційно-зabarвленої лексики у мові мінімальна, інші ж зараховують до слів, що висловлюють емоції, практично весь словник. Зрозуміло, що можна погодитись з авторами, які вважають, що теоретично кожне слово за певних умов може перетворитись на носій емоцій. Постійна взаємодія суб'єктивних та об'єктивних факторів дає підставу для визнання такого явища, як перехід

нейтрального найменування в експресивну форму, адже людині властиво реагувати на світ емоційно, класифікуючи те, що позначається помінативно, як приємне чи неприємне, корисне чи некорисне, добро чи зло. Слово знаходиться в постійному зв'язку з усім іншим інтелектуальним та емоційним життям, оскільки слово одночасно є і знаком думки мовця, і ознакою психологічних хвилювань, які в сумі складають завдання повідомлення.

Тоді виникає наступне питання: яке ж місце в розгалуженій системі слів посідає вигук?

В підручниках з граматики знаходимо, що вигук – це звукове утворення, яке висловлює почуття без особливих мовленнєвих утворень. Щодо даної частини мови прекрасне визначення зробив відомий український вчений О.О.Потебня, який зазначив, що першими словами були вигуки, але вони не могли скласти фонд мови, адже вони позбавлені об'єктивності думки, вони висловлюють лише емоції, що помічаються за допомогою тону мовлення, і можливі лише тоді, коли ще не осмислені. Слово стає словом тільки після осмислення, адже образ предмета, почуття чи явища передує звуку, а звук передує значенню. Саме тому вигуки не беруться до уваги, як інші слова, при побудованні системи зв'язків у реченні і стоять поза ними. Це і вказує на їх сутність. Німецькі назви вигуку *Ausrufewort, Empfindungswort* пояснюють сутність значення цієї мовної одиниці. Оскільки вигуки висловлюють почуття, то виникають вони спонтанно в певній мовленнєвій ситуації, і кожної миті можуть з'явитися нові. Так, якщо проаналізувати мовлення людини, яка знаходиться у стані емоційного схвилювання, то можна прийти до висновку, що такому мовленню властиве вживання не просто вигуків, а навіть звичайних, повнозначних слів, які мають денотативне значення, але за даної ситуації вживаються без контексту, виявляються порожніми, їх денотативне значення у даному лексичному оточенні виявляється абсурдним, втрачає сенс; чи то ще одним проявом утворення вигуків є вживання мовцем у стані хвилювання префіксів та закінчень повноцінних лексем. Таким чином, вигуки не мають ніякої історії утворення в плані етимології, як інші

лексичні одиниці, та це зовсім не виключає можливість випадкового утворення похідних слів, наприклад: *ächzen* – *ach*, *puffen* – *puff*, *jauchzen* – *jauch*(у німецькій). Більше того, у кожній мові без сумніву можна виявити стандартні, закріплені сталі вигуки, кліше, які знаходяться на поверхні, у повсякденному вжитку, типу: *ax*, *ой*, *ого*, *aha*, *ah*, *hm*, *oh*. Подібні мовні елементи вже не просто набули більш-менш постійної природи, а й чітко визначених позитивних чи негативних рис, певної сфери вживання та розповсюдження: сміх, хихикання(*hahaha*, *heheh*, *ха-ха*, *хі-хі*), огида (*brr*, *bäh*, *pfui*, *fi*, *фу*, *брр*), тілесний біль(*au*, *autsch*, *ай*, *ой*). З кожним вигуком пов'язується певне почуттєве наповнення, яке може бути досить відмінним і часом абсолютно протилежним. Специфіку почуття в таких випадках можна зрозуміти лише за тоном або за мовною ситуацією. Коли ж, аналізуючи дані факти, це неможливо зробити, то поряд повинно подаватися пояснення значення, аби перш за все іноземцю надати можливість зазирнути до найпотаємніших сфер мови.

ОМОНІМІЯ ТЕРМІНІВ

Доп. – Чижикова А., ПР-31

Наук. кер. - канд.філол.наук, доц. Медвідь О.М.

Омонімія термінів - це досить поширене явище, яке помітно ускладнює роботу будь-якого перекладача. Традиційно виділяється два основних типи термінів-омонімів: міжгалузеві та внутрішньогалузеві.

Міжгалузєва омонімія – це терміни однієї області значення, які піддалися переосмисленню і ввійшли в терміносистему іншої науки. Наприклад, термін *finish* (від лат.“*finis*”) має такі значення: у техніці – *обробка*, *поліровка*, *чистова обробка*, у текстильній промисловості – *апретура*, *чистота поверхні*, у сільському господарстві – *фініш*, *остання фаза відгодовування*.

Досить часто зустрічається й внутрішньогалузєва омонімія термінів, якій характерна одна й та ж форма слова, що має різні значення в межах тієї ж самої галузі науки чи техніки.